

TACHOVSKÁ RENETA 2019

Městská knihovna Tachov vyhláší 10. ročník literární soutěže.

Soutěž je určena začínajícím autorům z celé ČR.

Téma: **OSTUDA**

PRAVIDLA SOUTĚŽE:

- 1) Soutěž začíná 1. února 2019 a končí 31. srpna 2019.
- 2) Soutěž je určena pro začínající autory z ČR.
- 3) Věková hranice: od 15 let.
- 4) Kategorie: PRÓZA, POEZIE
Autor se může zúčastnit pouze v jedné kategorii s jedním příspěvkem.
- 5) Soutěžící musí dodržet téma.
- 6) Příspěvky mohou být v rozsahu maximálně tří stran v elektronické podobě (program Word, formát DOC).
- 7) Osobní údaje: jméno, datum narození, bydliště, telefon, e-mail.
Povinné: údaje na samostatném papíře s dodatkem:
„Souhlasím se zařazením svých osobních údajů do databáze soutěžících.
Souhlasím se zveřejněním soutěžního textu ve Sborníku 2019
a na propagačních stránkách MKS Tachov, knihovny.“
- 8) Soutěžní příspěvky bude hodnotit porota sestavena organizátorem.
- 9) Hodnocení je anonymní, uděleno bude 1. - 3. místo.
- 10) Příspěvky zašlete na níže uvedenou adresu,
nebo na e-mail: pujcovnaknih@mkstc.cz
- 11) Vyhodnocení soutěže proběhne v říjnu 2019.
- 12) Nejúspěšnější práce budou publikovány ve sborníku.
Soutěžní práce spolu s osobními údaji a souhlasem s registrací
a zveřejněním zasílejte na adresu:

Informace k soutěži získáte na tel. čísle 374 72 21 61 nebo přímo v knihovně.

**Městské kulturní středisko Tachov
odbor KNIHOVNA
Hornická 1695
347 01 Tachov**

Práce hodnotila porota v tomto složení:

Božena Vaňková – ředitelka MKS Tachov

Lenka Erretová – vedoucí knihovny

Mgr. Lenka Ničová – porotce

Ludmila Burešová – porotce

Výsledky 10. ročníku – TACHOVSKÁ RENETA 2019

OSTUDA

Poezie

1. místo	Věra Vad'urová	Praha
2. místo	Marie Holátová	Útěšov
3. místo	Marta Zvonařová	Bílovice

Čestná uznání	Jana Hronešová	Dvůr Králové
	Markéta Machová	Kozly

Próza

1. místo	Zdeňka Blechová	Vyškov
2. místo	Martina Zimmermannová	Moravský Krumlov
3. místo	Dagmar Holubcová	Kynšperk nad Ohří

Čestná uznání	Hedvika Lukesová	Plzeň
	Václav Franc	Nová Paka

AKROSTICH

„Ostuda“

Obratně manévrovat v proudu dění
Sudy s patoky koulet bez uzardění
Takové snažení řízeček „gratis“ odmění
Utahovat opasky si přece nemusí
Dostát pravidlům vyšších sfér jen musí
Až se stane, hra na pravdu šanci nedostane

Život je jen náhoda...

Života běh a kolo osudu...
(ne)manželské sémě
zplodilo maličkou ostudu
...Narodilo se děťátko
roztomilé robátko
z růže květ
leč s visačkou – ostuda
ještě než spatřilo
tento svět

Však když poprvé zaplakalo
usmálo se trošku
skoro hněv vytratil se
do neznáma
něhy květ vypučel...
snad na zkoušku?
Ač slovíčko ostuda
se neztratilo
jen s laskavostí – občas
vyřčeno bylo

Tandem

Ostuda a trapas
jsou podařený pár
jež by na tom světě
těžko pohledal
Věční poutníci
co nikde nezdomácní
hned jsou tam -
a zas tam ...
Vždyť na křídlech a e r a..
dá se vzlétnout
až na nebeskou bář
I tam náležitě projevit se umí
ne laň, spíš saň, která
s okázalým halasem
na vše dští oheň a síru
Ostuda hned s radostí
má se chutě k dílu
Ostuda a trapas
škodolibé jsou náтуры
proto ve vzduchu i
na zemi ledajaká představení
jsou k vidění
Vždyť někdo z ostudy kabát
má šitý na míru...
pro pochybnou „image“
jde až přes míru
Někdy zas vloudí se
situační chybička...
ze zálohy hned ostuda
vystřelí jako z praku kulička
A kdo tíhu ostudy neunese
raději sto sáhů pod zem
propadne se...
Ostuda je hořká pilulka
a záludná potvůrka
Zda je to či není náhoda...Kdo ví...?
že tak nečekaně hbitě se vždy objeví

Slunce zalité karmínem
Sklenička naplněná vínem
V očích kapky slaný vody
V srdci rána od ostudy

Příhoda co neměla se stát
Teď ostatní se na ni budou ptát
Já opět budu slyšet vyčítání
Od své matky až do svítání

Víra že všechno bude lepší
Je se stoupajícím studem bledší
Nezbývá mi než se modlit
Že vím jak se osvobodit

Že jednou ty okovy zpřetrhám
Do západu slunce zašeptám
Třeba až narodím se znovu
Svět zapomene na mou ostudu

Miluji tuto zemi
kde posvátný je Říp.
Tady vždy dobře je mi
i když je někdy hůř, ale jindy líp.

Jsou země, kde moře bouří,
u nás nad rybníkem čápi krouží.
Lze někde obdivovat štíty hor
kam nelze dojít pěšky,
u nás mám raději zelený bor
a cestu kletí na vrchol Sněžky.

Tak rozhlédni se kolem sebe
a klidně stůj.
Krásnější je nad naší zemí i nebe-
-země česká, domov můj.

Nedělejme jí tedy **ostudu** ani doma,
ani ve světě,
ať ještě více zkrásní a rozkveté.

Jana Hronešová: O VESNICKÉ HOSPODĚ A VELIKÉ OSTUDĚ

(čestné uznání)

V restauraci „U kapříka“
přišli náhle o číšníka.
Pracoval tam mnoho let,
prý se chtěl posunout vpřed.
Dosud nosil pivo, rum.
Tak teď zkusí prodat dům
v Třebáni anebo v Řitce,
začal makat v realitce.
Hospodská už shání sílu,
z půllitrů má skoro kýlu.
Na obecní tabuli
vyvěsila ceduli
s ručně psaným inzerátem
a hrubým nástupním platem.
Číšník se nehledá lehce,
nikdo to moc dělat nechce.
Tak nakonec přijala
koktavého Michala.
Kdyby, chudák, věděla,
co tím krokem spustila.
Michal přišel ke stolu,
chtěl nabídnout kofolu.
„Ko, ko, ko ...“ dokola kvokal,
host na něj zmateně koukal.
Slečna Růža pizzu chtěla,
obrovskou chuť na ni měla.
Michal volá na kuchaře:
„Pi, pi, pi ! “ Tak bude kuře.
Do rohu si mládež sedá,
jedna ruka už se zvedá.
„Pět hamburgerů objednáme,
malinovku k tomu dáme.“
Do kuchyně Michal spěchá,
kuchař všeho radši nechá.

Oči, uši našpicovat,
objednávku dešifrovat.
„Ma, ma, ham,“ Míša se potí,
kuchař svoje nervy krotí.
Na tohleto už fakt nemá
a hospodskou ihned hledá.
„S koktou tu dál nebudu!
Dělá jenom ostudu.
Lidi naši restauraci
navštěvují pro legraci!
Nají se u konkurence
a mě straší prázdné hrnce.“

Tak se s Míšou rozloučili,
spolupráci ukončili.
Když zmizel za prvním rohem,
s úlevou si špitli: „Sbohem“.

Proč se takhle schováváš?
Proč tě nesmí vidět?
S čím si to jen zahráváš?
Zač ty se máš stydět?

Zraky stále odvracíš
Stahuješ se k sobě
blíž a blíž až narazíš
co to bublá v tobě?

Kdes nechala bledou tvář
A proč zdobí ji růže
Otevírám kalamář
Co jeden člověk zmůže

Bojíš se těch pohledů?
Tohle že tě trápí?
Pohrdání a jedů
Oni že tě zmámí?

Pohlédni jim do tváří
A řekni mi, co vidíš?
Zavřeni v svém žaláři
Strach ty s nimi sdílíš

Bojí se tě jak ty jich
Tys překonala ostych
Skočila si za své zdi
A v tom je drahá rozdíl

Proč se takhle dívají?
Mají z tebe strach
Zatímco se skrývají
Ty zvířila si prach

Škrtí tě snad vlastní stud?
Je zas jejich klece
Vydáš-li se na ústup
Zapřeš sebe přece

Jen dobro, zlo a víc už nic
Zákon na tvé straně
Co je pro nás lidi stud?
Hranic cizích rámě

„Naši se Ti budou líbit, uvidíš!“ ujišťovala Pavlína Marka.

„A není hloupý, že mě poznají až teď, těsně před svatbou?“ strachoval se Marek.

„Není, oni chápou, že spolu bydlíme na druhé straně republiky a těší se na Tebe, fakt,“ odvětila Pavlína.

Celou cestu autem se Marek tvářil podmračeně. Nelíbilo se mu, že rodiče jeho vyvolené ho uvidí dnes poprvé a navíc budou postaveni před hotovou věc. Pavlína se jim totiž o zasnoubení nezmínila.

Když vjížděli do její rodné vesnice, srdce měl až v krku.

„Neboj, oni jsou fajn,“ vycítila jeho obavy Pavlína.

Marek se usmál a zaparkoval před domem, ke kterému ho Pavlína nasměrovala.

Oba vystoupili z auta a Marek se protáhnul. S dlouhé jízdy ho pěkně bolely záda.

„Už jsou tady!“ ozvalo se z otevřeného okna a po chvíli se ven vyřítili dva kluci.

„Čus, ségra,“ pozdravil vyšší z nich a ten menší skočil Pavlíně do náruče.

„Petře, Tome, vyste ale vyrostli,“ smála se Pavlína.

„To je on?“ řekl Petr a prstem dloubnul do vedle stojícího Marka.

„Jo, to je Marek. Nelíbí se Ti?“ zeptala se, když viděla, jak se Petr mračí.

„No, žádněj svalovec to není,“ ohodnotil jeho postavu Tomáš.

„Tome!“ okřikla ho Pavlína, ale Marek ji se smíchem zarazil: „Jen je nechej, mají pravdu, posilovna by mi neuškodila.“

„Jsou drzí,“ odvětila nakvašeně Pavlína a vešla do domu.

Její maminka běhala kolem plotny a jen zahlaholila: „Pavlínko, promiň, že jsem Tě nepřivítala už venku, ale nestíhám. Zatím si odložte a posaďte se, hned to dodělám a budu se vám věnovat.“

„Mami, klid,“ usmála se Pavlína a vlepila mámě pusy. „Kde je táta?“ zajímala se.

„Prosím Tě, ani se neptej. Koupil si od Baštýře králíky a teď se motá jen kolem nich. Škoda, že nejsem králík,“ pronesla zachmuřeně máma.

Pavlína vyprskla smíchy. „Králíky, jo? Táta, kterej je nejí?“

„Zbláznil se. Prý je má na prodej. Chápeš to? Na vesnici, kde je má každěj. Komu to tak asi bude prodávat?“ ťukala si na čelo maminka a očima koukla na Marka stojícího za Pavlínou.

„Mami, to je Marek a to je moje máma,“ představila je Pavlína.

„Novotný, těší mě,“ podal jí ruku Marek.

„Horáčková,“ usmála se maminka. „Jen, abych vás neumazala,“ otřela si

rychle ruce do zástěry.

Do kuchyně právě vstoupil tatínek a šel se přivítat s dcerou.

„Tak mi ukaž ten Tvůj poklad,“ řekl táta a měřil si Marka vážným pohledem.

„Není nějaký vyzáblej, dáváš mu vůbec najíst?“ dodal.

„Honzo, ty Tvoje vtipný poznámky si aspoň dneska odpusť,“ procedila mezi zuby máma.

„Kde jsou kluci?“ optal se Marek.

„Kde asi, na počítači, pořád visí na netu, je to děsný,“ pronesla smutně máma.

„Ani s králíkama mi nepomáhají,“ přidal se táta.

Po několikátém zavolání se oba hoši s nakvašeným výrazem ve tváři objevili v kuchyni.

„Co je?“ optali se současně.

„To, co každý den v tuhle dobu, oběd! Umýt ruce a ke stolu!“ zavelela máma.

U stolu panovala celkem veselá nálada.

„Paní Horáčková, ta svíčková byla vynikající, musíte dát Pavlínce recept,“ chválil jídlo Marek.

A maminka se jen spokojeně usmívala.

Zato kluci našťvaně odhodili příbory a už chtěli zmizet. „Kampak?“ zeptal se táta.

„Na komp,“ odvětil Tom.

„Tak mi řekněte, co s nima máme dělat? Vyhodit jim počítač?“ bezradně se otočil táta na Marka.

„To je škoda, stačí odpojit wi-fi, nebo změnit heslo,“ odpověděl bezelstně Marek.

„Bezva nápad,“ plácl se do čela táta.

Kluci se na sebe nevěřičně podívali. „To nemyslíš vážně?“ řekl Petr.

„Naprosto. Navíc dnes se budete snad věnovat své sestře a Markovi.“

„Mami, tati, chtěli bychom vám něco říct,“ začala ze sebe pomalu soukat Pavlína.

Když jim pověděla vše o chystané veselce, rodiče se po sobě podívali.

Marek rychle vstal a začal je žádat o ruku jejich dcery.

„Nevěděla jsem, že se to dneska ještě dělá, ale je to od vás hezký. Samozřejmě, že Vám ji dáme. Vid', táto,“ drcla máma loktem do táty.

„Jasně, ale budeš na ni hodnej, rozumíš! Jinak...“ nedořekl, ale zato pozvedl zařátou pěst.

„A-a-ano,“ zakoktal se Marek.

„To ne. My s tím nesouhlasíme. On může za tu wifinu a my ho do rodiny nechceme,“ ozvali se kluci.

„Vás ale o ruku nikdo nežádal,“ sdělila jim Pavlína a mrkla na Marka: „To bude dobrý.“

„Snad,“ pokrčil rameny.

Odpoledne už ale probíhalo poklidně. Dokonce se zastavila i babička, která byla na Marka zvědavá.

„Pěkněj chlapec a slušnej,“ chválila ho babička. „Určitě sis dobře vybrala,“ otočila se na Pavlínu

a ta se jen pyšně usmívala.

„Zítřka Tě ještě přijede okouknout strýc Karel a zbytek poznáš až na svatbě,“ oznámila Markovi Pavlína a táhla ho za ruku do kuchyně.

„Koukej, kluci si nedají pokoj,“ ukázala své bratry, kteří si do kuchyně donesli jednoho králíka.

„No co, net nejede, psa nemáme, tak si snad můžeme pohrát aspoň s králíkem.“

„Tak to tedy ne, ještě mu ublížíte, okamžitě ho vraťte zpátky!“ strachoval se táta.

„Počkej, taky bych si ho ráda pohladila. Jako malá jsem si taky hrála s králíčkami,“ zastala se svých vnuků babička, vzala si králíka do náruče a usadila se s ním v křesle.

Kluci ho po chvíli odnesli pryč. Babička poté vstala a šla za nimi do kuchyně.

„Bože, mami,“ vytřeštila maminka Pavlíny na babičku oči. „Co si Marek pomyslí? Taková ostuda!“ dodala.

Babička měla mokrá celý klín.

„Víte, ona je už stará, takové věci se holt stávají,“ omlouvala ji před Markem.

„To je v pořádku,“ usmál se rozpačitě.

„Ne, není. To přece nebyla babička, ale ten králík,“ smála se Pavlína a babička, která si toho všimla až teď, dodala: „No jo, rošťák jeden a já si říkala, jak pěkně hřeje.“

Večer šli všichni brzy spát, ale Marek nemohl usnout. „Víš co, tak běž do obývacího pokoje, pusť si telku

a třeba Tě to unaví,“ radila mu Pavlína. Tak Marek vstal a přesunul se na gauč k televizi a brzy nato usnul. Na spícího Marka tam narazil Petr, když se šel v noci napít. Rychle šel vzbudit Tomáše.

„Hele, vstávej! Mám plán, jak se mu za tu wifinu pomstít,“ sděloval rozespálemu Tomovi.

„Mámin lak na nehty,“ mával s ním Tomovi před očima a už pelášil do obývacího pokoje za Markem. Tom mu byl v patách. „Neblázní, co když se vzbudí?“ strachoval se Tom. „Nesmysl, spí jako dřevo,“ ujišťoval ho bratr.

Oba se potutelně zasmáli. „Jo a schoval jsem mámin odlakovač, takže s tímhle bude muset jet domů,“ chechtal se Petr.

„Tak, ruce už má nalakované, teď ještě nohy. Ty zase udělej Ty,“ zavelel Petr.

Tomáš se sehnul k Markovým nohám a zašklebil se: „Děsně mu smrděj nohy, to se nedá!“

„Nestěžuj si a makej! Já zatím použiju babiččinu rudou rtěnku a vylepším mu rtíky,“ dusil se smíchy Petr.

„Au,“ zaúpěl Tom. „Co se děje?“ šeptal Petr. „On mě kopnul do brady,“ stěžoval si Tomáš.

Když dokončili své dílo, napadlo ještě Toma vylepšit Marka tetováním.

„Super, donesu černou fixu,“ souhlasil Petr a pelášil pro fixu.

Brzy se na Markově rameni objevilo černé srdíčko a vedle nápis „MILUJU TĚ, ROMANE“.

Kluci nemohli dospat, jak se těšili na ráno. Však také byli po ráno první v kuchyni.

„Co tak brzy?“ divila se máma.

„Ten Marek v tom obýváku tak chrápal, že se stejně nedalo spát,“ mnuli si kluci oči a naoko zívali.

„Jo, taky jsem ho slyšel,“ přidal se tatínek. „A co, že spal v obýváku, snad jste se nepohádali?“ vyzvídal.

„Ne, nemohl usnout, tak si šel pustit televizi a to zřejmě zabralo,“ vysvětlovala Pavlína.

Do kuchyně přilítla vyděšená babička. „Teď jsem si byla v obýváku pro brýle a nemůžu se z toho vzpamatovat. To on takhle chodí i doma?“

„Jo, to je u něho normální,“ odvětila Pavlína a myslela tím samozřejmě zelený trenky a tílko.

„A ty znáš nějakýho Romana?“ vyzvídala dál babička.

„Hm, znám. Ze všech kamarádů ho má nejradši,“ odpověděla jí.

„On jich má víc? A Tobě to nevadí?“ divila se babička.

„Ne, ani mi nevadí, když u některého přespí. A proč by mělo,“ nechápala Pavlína.

„Bože,“ spráskla ruce babička a sedla si ke stolu. „Ta dnešní mládež, to je Sodoma a Gomora.“

Po chvíli do kuchyně vešel Marek. Tátovi vypadl rohlík z ruky a máma klukům přelila kakao.

„To snad ne!“ zařval táta.

„Jo, promiňte, když já jsem takhle zvyklej a mám děsnej hlad,“ pronesl ospale Marek a oči zapíchl na talíř se snídaní umístěný vedle jeho milé.

Ta na něho zírala jako na ducha. Pak si přečetla nápis na jeho rameni.

„Ty Romana miluješ?“ ozvala se tiše.

„Miluju? To zrovna ne, ale rád ho mám,“ smál se nechápavě Marek.

„Hele, jestli Ti to připadá vtipný, tak mně tedy ne. A pokud jsi mi to takhle chtěl sdělit a vyhnout se tak svatbě, tak Ti pěkně děkuju. Mohl jsi to říct

rovnou a ne jezdit se mnou k mým rodičům. No, ono i mé kamarádce Janě bylo divný, jak často se s ním scházíš,“ vyčítala mu Pavlína.

„Lásko, já Ti vůbec nerozumím,“ přestal se usmívat Marek.

„Taková ostuda, holka si dotáhne homosexuála, to je strašný. Chlapi v hospodě se se mnou přestanou bavit,“ nadával tatínek.

„Tati, on není ... Marku, že nejsi, nebo jsi?“ byla na vážkách Pavlína.

„Cože?“ vykulil oči Marek. „Jak jsi na to přišla?“ nechápal.

„Takhle!“ vykřikla maminka a vrazila mu zrcátko před obličej a prstem ukázala na jeho nohy a ruce.

„Proboha!“ zařval Marek a hřbetem ruky si začal stírat rtěnku.

V tom se ozval zvonek. Přišel strýc Karel. Když vešel do kuchyně a spatřil Marka, překvapeně pozvedl obočí.

Marek byl vzteky bez sebe, a aniž by se mu představil, zařval: „Heleďte, já nejsem teplouš, jasný!“

„Ale já jsem homosexuál, máš snad proti nám něco?“ zbrunátněl strýc Karel a chytl Marka pod krk.

Táta je od sebe musel odtrhnout. „Zavřete okna, ať se nebaví půlka vesnice,“ strachovala se maminka.

„Mně by spíš zajímalo, kde jsou kluci?“ zajímala se babička.

„Já je roztrhnu,“ řval táta a pořád pozoroval Karla.

Ten jen pokrčil rameny. „No co, chtěl jsem vám to říct už dávno, ale nebyla příležitost.“

Kluci se později chlubili tím, že vlastně jejich přičiněním, se strýc Karel přiznal a nemusel to v sobě dál dusit. Takže vlastně vše dobře dopadlo.

„Ale na svatbu se namaluju jenom já, jasný,“ popichovala Marka Pavlína.

„Já nevím, ale docela mi to slušelo, nemyslíš,“ smál se Marek.

„Ale musím uznat, že s tím jménem Roman, se kluci teda trefili,“ řehtala se Pavlína.

„Na Romču mi nesahej,“ z legrace Pavlíně pohrozil Marek.

Tak ho chytl kolem krku a dala mu pusy.

Martina Zimmermannová: PRODÁM BYT V TOMTO DOMĚ

(2. místo)

Pavlačový dům. Vstoupit sem znamená vrátit se o bezmála století zpět – a to nejen kvůli těm masivním vstupním dveřím, tmavému dlážděnému dvorku, kde se rozléhá každý krůček, křik i šepot. Schody si pamatují všechny tragické i komické příběhy lidí, kteří po nich celé ty roky chodili. Je to takový malý ostrůvek s přísnými zákony, psanými na pozadí šedi všedních dnů.

Tři sudičky, Kuláčková, Malá a Černá každému, kdo vstoupí na jejich výsostné území poprvé, přiřadí roli, kterou pak musí hrát – ať souhlasí, nebo ne. Tím se pavlač stává jedním velkým jevištěm.

V tomto divadle účinkuji i já. Majitel bytu č. 6, druhé dveře vpravo od schodiště. Role: introvertní čtyřicátník. Odchází ráno v sedm, vrací se pozdě odpoledne. Ignoruje zametání společného schodiště a povinné vytřepávání rohožky.

Ten den jsem byl příšerně nevyspalý. Sousedovic ratlík vyváděl skoro celou noc. Jeho panička byla sama doma, což nebylo nic neobvyklého. Jakmile manžel vytáhl paty, už tam na dveře klepal urostlý blondatý atlet, kterého se širokým úsměvem zatáhla dovnitř. Pak začal štěkat pes – ale tomu už nejspíš nevěnovala pozornost.

Lily, jak si souseďka nechávala říkat, byla docela pohledná dívka, horlivě stylizovaná do role zajištěné ženy v domácnosti. Denně měla v popisu práce uvařit, vyprat a starat se o psa, který snad ani nebyl její. Jindy mi jí bylo spíš líto, ale tehdy se mi připletla do cesty zrovna, když jsem se vracel domů s opravdu špatnou náladou.

„Tak hele,“ procedil jsem mezi zuby a opovržlivě si ji přeměřil, „jestli ten čokl nepřestane po nocích štěkat, dozví se ten tvůj, jakou tu míváš společnost, když zrovna není doma.“

„Ale –,“ špitne někde za mými zády, když triumfálně zapluji do své předsíně.

Pocit zadostiučinění, který mi alespoň trochu zvednul náladu, trval jen do pozdních nočních hodin, než jsem odvedle zase uslyšel štěkot.

Pár dnů byl klid – dokud jsem se u vchodu do domu nesrazil se souseďem. Razil si cestu obrovským kufrem a na vodítku táhl psa, který sice tiše vrčel, ale neodvažoval se vyštěknout. Ve vzduchu byl cítit pořádný malér.

„Ty pomstychtivej zmetku!“ Tady se někdo vyštěknout odvážil. Lily stojí na pavlači ve vytahaném tričku a domácích papučích. Ve všech oknech vidím obličej, které se očividně tím pozdvižením už nějakou dobu dobře baví.

„Tys mu to napráskal, žejo! Máš, cos chtěl a už mě neotravuj!“ dramaticky posmrkne a zabouchne dveře.

Mrzelo mě, co se Lily stalo. Samozřejmě byl nesmysl, že by se zrovna ode mne její manžel cokoliv dozvěděl. Horší stránka mého já se ale večer přece jen trochu tetelila radostí, když jsem uléhal do postele pouze za tichého šumění nočního vánku.

Z blaženosti mne vytrhlo rázné zabouchání na dveře. Malátně jsem vstal a opatrně vyhlédl z okna. Na pavlači stála nějaká žena v sukni až na zem a dlouhým tmavým copem. Celou horní polovinu těla zakrýval uzlíček, co držela v náručí.

„Dobrý večer. Mohu vám nějak pomoci?“ zeptal jsem se malinko vyděšeně, když jsem otevřel.

„Tak tady seš! Konečně sem tě našla!“ utrhla se na mě a začala mi pod nos strkat ten uzlíček. Až teď jsem si uvědomil, že je to asi měsíční dítě.

„Já nevím, co to...“

„Si myslíš, že mě necháš s děckem samotnou, utečeš a tím to hasne? To teda ne! A ať tě ani nenapadne zas někam zdrhat!“ Než jsem stačil něco říct, vrazila mi dítě do rukou a za udivených pohledů všech sousedů se rozběhla po schodech dolů.

„Paní, to je nedorozumění! Já vás neznám a... tohle není moje!“ snažil jsem se jít za ní, ale zakopl jsem a mimino se rozeřvalo na celé kolo. To vyhnalo ven i ty, kteří se ještě s kapkou studu schovávali za oknem. Zastavila se pod schody, zamračila se a děsivou rychlostí se řítila zpátky.

„Dej mi ho. Ani vlastní děcko pohlídat neumíš! Jo, to bysme se měli!“ hystericky se zasmála, vzala dítě a rázně odešla. Na pavlači se rozhostilo ticho. Všechny oči se upíraly na mne. Nezmohl jsem se na slovo. Celý rudý jsem jen zacouval do bytu.

Bylo mi hrozně. Neměl jsem tušení, odkud se ta ženská vzala. Nikdy jsem ji neviděl – natož, abych s ní stihl mít dítě. Ale tuhle ostudu jen tak něco nepředčí, a tak budou mít milé sousedky při věšení prádla o čem mluvit minimálně do příštích Vánoc.

Několik dní jsem chodil po pavlači po špičkách, ale stejně jsem cítil v zádech pátravé pohledy, které netrpělivě vyčkávají, až se tu ta šílená ženská zase objeví.

Večer, když jsem si četl, abych alespoň na chvíli zapomněl na příkoří světa tam venku, zase někdo zaklepal. Trhnul jsem sebou.

Byla to Lily. Ve vytahaném tričku a domácích pantoflích, s láhví vína v ruce.

„Můžu dál?“

Beze slova jsme si sedli na pohovku. Otevřel jsem víno a nalil jej do skleniček.

„Tak co dítě? Už umí chodit?“ zeptala se pobaveně.

„To není vtipný,“ zamračil jsem se.

„Promiň. Víš, poslala jsem ji za tebou já. Je to moje kamarádka – a když jsem se jí svěřila, cos mi provedl, tak vymyslela pomstu.“

„Ale já přece nic neprovedl!“ bránil jsem se.

„Já vím. Dneska jsem slyšela Černou, jak vykládá Malé, že mu „to“ prostě už musela říct a že dobře udělala, že je to tady hotová Sodoma.“ Zatvářila se provinile. „Dan za mnou chodil na taneční lekce. Opravdu, nesměj se!“ začervenala se a rýpla mě do boku.

Vysvětlila mi, že Dan se bude ženit – a jako romantické gesto se chtěl naučit tančit. Lily se nemohla z bytu hnout na krok, tak chodil k ní.

„A ten praštěnej pes odjakživa nesnášel vážnou hudbu,“ uzavřela věcně.

Ani nevím, jak dlouho jsme si povídali – ale když se začalo rozednívat, rozhodla se, že naučí tančit i mne. Od té doby jsme se scházeli každý večer. Tak rádi, až nám naše dva byty přestaly stačit.

„Jak říkám, Božka, normálně se toho jejího chlapa zbavili,“ šeptala Černá své kumpánce. Ta bába je vážně nezmar.

„Dobrý den,“ pozdravil jsem zvesela.

„Dobrej, dobrej. Tak se stěhujete?“ zakrálkala Kuláčková a zkřivila svůj supí obličej do úlisného úsměvu.

„Už je to tak. Ale chybět vám nebudem. Můj byt koupil jeden známej. Hodnej kluk. Teď ho pustili z vězení – poctivě si odseděl vraždu svý tety, tak chce začít někde stranou novej život. Chápete,“ spiklenecky jsem mrknul, vzal Lily za ruku a vyšel ze dvora.

„Nepřehnals to trochu s tou tetou? Aby to s nima nepraštilo,“ zakroutila hlavou.

Pokrčil jsem rameny: „Já nevím, jestli to byla zrovna teta. Ale znáš to, na každým šprochu pravdy trochu...“

„Roztrhnu ji jako hada!“ Chce se mi křičet a brečet zároveň a taky do něčeho pořádně kopnout. Takhle dobrovolně se nechat deptat. Zlaté nevědomí. Kdybych sem nelezla a uměla potlačit ten nemožný pocit zodpovědnosti, kdybych byla jako osmdesát procent rodičů, kteří nechodí na třídní schůzky, měla bych klid. Teď se přibližně usmívám a snažím se nepodívat na hodinky, abych tímto projevem neúcty holce ještě víc nezavařila. Vlastně..., to snad víc ani nejde. Spíš se trapně snažím vypadat jak matka, která se stále zajímá. Což mě teda už z větší části dávno přešlo. Už před časem jsem zjistila, že je dost osvobozující nemít úplně o všem přehled a všechno pod kontrolou. Projevilo se to na snížené spotřebě barvy na vlasy a docela pěkných nehtech.

Dívám se na paní učitelku a v mlžném oparu myšlenek na vydědění slyším slova jako neomluvené hodiny..., cigarety..., dohlídněte..., nevhodný slovník..., domácí úkol..., čtyřky..., zhoršila se, pokud... opakování ročníku.... Neslyším to však sama. Koutkem oka registruji, že přece jen někomu ta naše nádhera dělá radost. Ostatním rodičům, kteří měli to štěstí a přišli až po mně a kteří na podobné hodnocení svých ratolestí teprve čekají. Nic neudělá člověka tak šťastným jako to, když někdo další s ním sdílí bahno. Ale co, je to vzájemné. Vidím, že podobných expertek je v této třídě dost. Vypadá to, že mých pár minut hanby žene do finišu a já budu moci předat štafetový kolík jiné šťastné matce.

Cestou na autobus musím zhluboka dýchat. Já snad začnu brečet! Co jsem komu udělala, že tohle musím prožívat? Já, která sice nebyla šprtka, tedy premiant, ale všemi školami procházela dost dobře? Vždyť naši ani nemohou docenit, čeho všeho jsem je ušetřila. Taková ostuda! Moje dítě je lempl. Není hloupá, jen se jí nechce. Kdepak jsme asi s tatínkem udělali chybu? To hned zavrhuji. No tak jo, připouštím pár drobných chybek. Ale hlavně je to tou pubertou. Určitě. Na základce byla miliónová a teď je jak utržená z řetězu. Jako by musela zkusit všechno, co život nabízí. Ale na to je holčička fakt ještě dost mladá.

Pomalou přicházím na zastávku a je mi ouvej. Mám já to opravdu zapotřebí? Hlouček pubertálních středoškolaček se chechtá na celé kolo a ještě ke všemu obsadily jedinou lavičku. Samozřejmě nemohou sedět normálně, ale tím moderním způsobem na opěradle s nohama na místech, kde obyčejný a nudný člověk sedí. To mi tedy chybělo. V chumlu poznávám tři Karolíniny spolužačky a rozhlížím se, kde je ta naše hvězda. Nikde ji nevidím, takže

patrně zase zapekla, nepřipouštím si ve vzteku jiný důvod. Celá otrávená nastupuji do autobusu a snažím se zalézt někam, kde nebudu to pištění moc vnímat. Marně. Naštěstí mají sedadla vysoká opěradla, tak se zhrouťím za jedno z nich a předstírám neviditelnost. Docela se mi to daří. Kdybych byla vidět, jistě by mě ty spolužačky pozdravily a chovaly se v autobuse mírně klidněji například z obavy, že bych se mohla zmínit před jejich maminkami. Ha ha, jo, jsem trapná. A naivní. Já vím.

A do háje. Mezi pištícími hlasy poznávám ten jeden důvěrněji. Snad ne! Kde se tu vyloupila? Aha, ráno říkala, že si musí vyzvednout boty z opravy. Tak proto nešveholila na zastávce, ale stihla to jen s chlupem. No to jsem tedy vlezla do autobusu! Za řidičem sedí ta paní z pekárny, pak hafo neskutečně unavených, krásných, moudrých a nepochopených slečen, mezi nimi pár kluků z průmyslovky a v zadní části autobusu skrčená já. Budu dělat, že tu nejsem a rozhoduji se případné mírné odchylky od slušného chování neřešit. Máme před sebou půl hodiny cesty. Teď lituji, že jsem si nezašla na kafe a nejela dalším autobusem. Hlava mě brní a připadám si jak na předváděčce cirkulárek. Souboj pohlaví. Jedni se předvádějí před druhými. S náhlou shovívavostí a porozuměním myslím na onu paní učitelku, která mi začala být pojednou docela sympatická. Myslím, že dlaždiči by mohli jít k těmto děvčatům do učení. Ten slovník se vymyká všemu, co jsem doposud slyšela. A slyšela jsem toho dost. Jsem si myslela. Vypadá to, že tato cesta bude velmi poučná. Už vím, čí matka je Milka (čti kráva), čí otec je největší duševní zaostalec, člověk trpící kretenizmem (čti kretén), komu jsou upírána základní lidská práva tím, že nedostal nejnovější iPod, kdo zavolá na Linku důvěry s dotazem ohledně zneužívání dětské práce, protože si musel uklidit pokoj, na které škole je největší vagína učitelka (čti..., raději ne)...

Už ne. Mám toho plné zuby.

Kde je ta roztomilá a poslušná holčička? Sleduji ubíhající patníky a připadá mi, že se ten autobus dnes nějak vleče. Nořím se do svého světa. Za tu chvíli se mi v mozku promítlo uplynulých šestnáct let. První úsměv, první zoubky, krůčky, pády, první zlomená noha, podruhé zlomená noha, odřeniny, nemocnice, mononukleóza, neštovice, první jízda na kole, první svah na lyžích, nekonečný strach o to bezbranné stvoření, první školní den a jako mrknutím oka přechod na vyšší stupeň. Narozeninové dorty. Dovolené na koních. Na té první nedosáhla do třmenů a teď jezdí jak kovboj. Vzpomínám na první velkou vzpouru. To si nechala ustříhnout ten svůj cop do pasu a přišla domů s mikádem po ramena. Moc jí to slušelo. První podprsenka, pak hned druhá, třetí... a najednou byla doma mladá žena. Nepromarnila

jsem nějak ten darovaný čas? Věnovala jsem se jí řádně? Měla v rovnováze povinnosti i volnost? Připravila jsem ji dobře pro život?

No..., po tom dnešku o tom pochybuji. Asi jsem měla víc zapracovat v otázkách zodpovědnosti a ...

Co to? Srdce se mi málem zastavilo. Z myšlenek mě probral jasný a docela našťvaný hlas mé dcery: „Držte huby! Říkám držte huby!“

Krve by se ve mně nedořezal. Stála v uličce a vypadala dost hrozivě. Než hukot v autobuse utichl, zazněly dva pištivé výkřiky adresované Karolíně. Něco ve smyslu ať sklapne a není trapná.

„Že se nestydíte! Takovou dobu tu spolu jezdíme a neslyším nic jinýho, než jak máte děsný rodiče! Jasně, jsme chudáci, co musí do školy a dokonce se musíme učit a mít výsledky. Nejsem z toho taky vodvázaná, ale tohle je přece naše práce!“

Vytahuji kapesník.

„Trochu se proberte! To se po nás chce tolik? Uklidit svůj binec? Vynýst koš? Kdo z nás platil to, co máme na sobě? A kdo z vás si to vypral? Vyžehlil? Kdo z vás teď půjde nakoupit a udělá večeři? U vás máma neseďela třeba celý noci, když jste byli marod? Vaši tátové nechodí na šachtu na směny, abyste měli co do huby? Napadlo vás někdy, o kolik starostí míň a o kolik peněz víc by měli, kdybychom nebyli?“

V autobuse je slyšet jen motor a já si netroufám to náhlé ticho přerušit smrkáním a případně na sebe upozornit.

„Já mám dobrý rodiče,“ pokračuje, „jo, někdy s nimi nesouhlasím, vytáčejí mě, ale poslechnu je. Mají o mě starost a vím, že mě mají rádi. Taky jim dávám zabrat, ale třeba se tomu za rok za dva zasmějeme. Možná za pět let. Ale u nich je můj domov a já bych jednou chtěla bejt jako moje mamka. Já mám svoje rodiče ráda. Tak už mě neserte těma kecama a začněte přemejšlet! Tak to jsem vám chtěla říct.“

Asi začalo pršet, protože vidím nějak zamlženě. Hm, tak ne, to brýle mám zamlžené. Odpouštím vulgarizmus. Autobus se pomalu probouzí k životu. Hlasy už nejsou tak silné, ale rozeznávám některá slova: „...no jo..., to je fakt..., je divná..., ať si trhne..., naši jsou taky docela fajn..., ta se má, já nemám mámu..., abyste se nepo..., dneska si uklidím..., já upeču bábovku..., ty vole, ta se rozjela...“

Moje dcera a půlka autobusu se už chystá vystoupit. Jsme v cíli. Pojedu až na horní zastávku, nechci ji přivést do rozpaků. Anebo sebe? Co udělám s tím, co jsem právě prožila? To teď ještě nevím. Jsem si však jistá, že moje dítě není ztracené. Školní prospěch už není tak důležitý. Nějak podvědomě vím, že tu školu, byť s odřenýma ušima, dodělá. Má to srovnané a z toho slovníku taky vyroste. Není ostuda upadnout, chybovat nebo něco zvorat špatným rozhodnutím. Je špatné si v tom libovat a házet vlastní neúspěchy na někoho jiného. Úcta k rodičům není hanba a ta mladá žena, která je mou dcerou, mě dnes velice obdarovala. Už se těším, až večer manželovi řeknu: „Tak si myslím, lásko, že jsme to zvládli. Ta naše holka nám ostudu neudělá.“

Hedvika Lukesová: STYDÍM SE, STYDÍM SE SAMA ZA SEBE **(čestné uznání)**

Už jen při vystoupení z tramvaje jsem na sobě cítila první pohledy lidí ze školy A čím blíže škole jsem byla, tím se počet očí, které mě sledovaly, zvětšoval. Všichni mě pozorovali. Naprosto všichni. Procházela jsem chodbou v prvním patře a snažila jsem se dostat do kanceláře školní poradkyně. Připadalo mi, že mám na zádech nějaké velké závaží a každým krokem, každým pohledem bylo těžší. Asi to byl stud. Měla jsem na sobě kapuci a sluneční brýle a stejně jsem na sobě ty pohledy cítila. Byla to opravdu ostuda, protože všichni již znali pravdu. Nechápala jsem, že ve škole bylo tolik lidí, když bylo teprve sedm patnáct.

Došla jsem ke dveřím paní Hrůzové, naší školní poradkyně. Měla tam nalepený papír s časy její přítomnosti a bohužel začínala až v sedm třicet. Sedla jsem si na jednu z židlí naproti dveřím, hodila jsem batoh na druhou a vyndala jsem si sluchátka, které jsem hned zapojila do mobilu. Pustila jsem si rozehranou písničku a stáhla jsem si kapuci více do obličeje. A čekala jsem.

„Ty jdeš za mnou?“ zaslechla jsem hlas a rychle jsem si sundala kapuci. Přede mnou stála trochu silnější žena kolem čtyřicítky a v ruce držela brašnu. Paní Hrůzová, školní poradkyně a žena, co si hrála na “vševědku“.

„Ehm ano, potřebuji jen něco podepsat,“ řekla jsem a vyškrábala jsem se na nohy. Vzala jsem batoh a začala jsem vytahovat trochu zmuchlaný papír. Paní Hrůzová mezitím odemkla dveře a vešla dovnitř. Nejistě jsem tam nakoukla a nevěděla jsem, jestli mohu vejít. Paní Hrůzová si zatím začala vyndávat věci z brašny a nevěnovala mi ani pohled.

„Nestůj mezi dveřmi a pojd' se dovnitř posadit,“ řekla a já jsem tedy vešla a zavřela jsem za sebou. Tiše jsem se posadila za stůl a pozorovala jsem, jak si vyndává průhledný penál s pastelkami.

„Nechci vás nijak zdržovat. Potřebuji podepsat jen tenhle papír a mizím,“ řekla jsem a podala jsem jí můj “trochu“ zmuchlaný papír o odstoupení ze školy. Paní Hrůzová si sedla a rychle ho přelítla pohledem a podívala se na mě trochu zmateně.

„Ty chceš změnit školu, Veroniko?“ zeptala se a papír před sebe položila.

„Evidentně. Prostě to jen podepište a já půjdu. Stejně nechápu, proč to má podepisovat školní poradce,“ řekla jsem s povzdechem a paní Hrůzová se trochu zamračila.

„Školní poradce má posoudit závažnost důvodů žákova odchodu a snažit se najít řešení. Změna školy má být až úplně poslední možností. Takže proč chceš změnit školu?“ zeptala se a já si povzdechla.

„Chápu, že to není dobré pro školu, když žáci odcházejí, ale já se už rozhodla. Rozhovor s vámi to nijak nezmění, takže si obě můžeme ušetřit čas a vy to jen rychle podepíšete,“ řekla jsem nadějně, ale paní Hružová zakroutila hlavou.

„Takhle to nefunguje, slečno. Nepotřebuji si šetřit čas, potřebuji dělat svou práci. Takže mi hezky řekni ty své důvody a my společně najdeme řešení,“ řekla a já se trochu svezla dolů na židli, protože to byla přesně jediná věc, co jsem opravdu nepotřebovala. Říkat nějaké ženské, co se stalo.

„Vy to asi nevzdáte, co?“ zeptala jsem se a zkusila jsem naposled, jestli budu mít štěstí.

„Ne nevzdám,“ řekla a já si hlasitě povzdechla.

„No tak dobře. Celý loňský i tenhle školní rok jsem byla nejpobláznější holka v ročníku. Všechno bylo skvělé, dokud minulý pátek moje hloupé dvojčete Monika, všem neřekla, že jsme sestry a že naše matka je uklízečka a otec je popelář. Teď mnou všichni pohrdají,“ řekla jsem našťvaně a paní Hružová mě upřeně pozorovala.

„Vy jste tajily, že jste sestry? Proč?“ zeptala se a já protočila oči.

„Vždycky nás každý bral jako dvojčata, nic víc i když se ani trochu nepodobáme. Chtěly jsme být na střední samy sebou,“ řekla jsem a paní Hružová nasadila chápavý pohled.

„A ty jsi nikomu neřekla, co dělají tvoji rodiče, ale tvá sestra to řekla?“ zeptala se a asi se mi snažila hrát na city.

„No tak Monika se nemá za co stydět. Těm loserům s kterými se stýká je všechno jedno a zajímá je jen tráva. Já mám svou reputaci, nemůžu všem vykvákat, co doopravdy dělají moji rodiče,“ řekla jsem trochu našťvaně a snažila jsem se vymyslet, jak se odtamtud dostat.

„Nemyslíš si, že pravým přátelům by bylo jedno, co tví rodiče dělají?“ zeptala se a snažila se to zahrát na kouzlo přátelství.

„To nevím, ale když chcete být populární, tak vaši rodiče musí dělat něco ušlechtilějšího,“ řekla jsem jí naprosto samozřejmý fakt.

„Dobrá, tak mi pověz něco jiného. Jak se k tobě rodiče chovají? Jsou to dobří

rodiče? Snaží se o tvé štěstí?“ zeptala se a já si začala hrát s náramkem na mé ruce.

„To ano. Jsou to skvělí rodiče, milují nás nejvíce na světě a opravdu se snaží, abychom měly vše, po čem toužíme, ale nemají ani střední školu, takže prostě lepší práci neseženou,“ řekla jsem potichu a svůj pohled jsem stále upírala k náramku.

„Dobře a nemyslíš si, že si zaslouží úctu?“ zeptala se a já se na ní našťavaně podívala.

„Já je ctím, mám je ráda a pomáhám jim,“ řekla jsem důrazně.

„Ale stydíš se za ně. Jejich práce, ty práce, které tě živí, jsou pro tebe největší ostudou. Co to o tobě vypovídá?“ zeptala se a já si znovu začala hrát s náramkem.

„Že jsem hrozná dcera. Nechápete to, vždy jsem si vymýšlela. Ze začátku to byly blbosti. Hračky, které jsem nikdy neměla nebo místa, které jsem nenavštívila, ale byla jsem díky tomu pro ostatní zajímavější. No a tady jsem všem řekla, že jsem dcera soudce a právničky a že máme spoustu peněz. Koho by zajímala dcera uklízečky a popeláře?“ řekla jsem našťavaně a náramek jsem si sundala.

„Ty to stále nechápeš, Veroniko? V životě, v tom opravdovém ne v téhle frašce, kde jste stále dětmi. Tak v tom opravdovém životě nezáleží na tom, co dělají tví rodiče, záleží na tom, co budeš dělat ty,“ řekla a já jsem si odfrkla.

„Jistě to možná ano, ale v tom “opravdovém“ životě ještě nejsem, že? Já jsem zaseknutá v téhle frašce, kdy na tom záleží,“ řekla jsem a paní Hrůzová si povzdechla.

„Nezáleží na tom ani tady. Záleží na tom jen hloupým lidem, kteří sami nic nedokáží. Pověz mi, co řekli tví rodiče na změnu školy?“ zeptala se.

„Zatím nic, řeknu jim to dneska,“ řekla jsem potichu.

„A řekneš jim proč měníš školu?“ zeptala se na dosti pod pásovou otázku.

„Jistě že ne,“ zašeptala jsem a najednou jsem se cítila provinile.

„Veroniko, opravdu to chceš podstoupit? Vybereš si názory ostatních místo svých rodičů?“ zeptala se a já začala pochybovat.

„Já nevím. Všichni teď vědí, že jsem lhala a nevím, co je horší, že jsem lhala nebo práce mých rodičů. Asi se více stydím za sebe než za ně. Nechci tu strávit další necelé tři roky,“ řekla jsem s povzdechem.

„Tak řekni pravdu rodičům,“ řekla a já jsem hned zakroutila hlavou.

„To nejde, klesla jsem v očích každého, koho znám a nemůžu si to dovolit i před nimi. Jsou jediní lidé, kteří mě mají rádi,“ řekla jsem a trochu jsem popotáhla.

„Myslím, že tvoji rodiče tě budou mít rádi nehledě na to, co uděláš. A co tvá sestra?“

„Monika mě nesnáší, byla jsem na ní tak hnusná. Nikdy by to neprozradila, ale já jsem byla v pátek na té párty vážně zlá. Posmívala jsem se jí, jak se obléká a také tomu, co dělají její, naši rodiče,“ řekla jsem potichu a otřela jsem si první slzu.

„Proč jsi to dělala?“ zeptala se paní Hrůzová a já jen pokrčila rameny a řekla jsem ten nejhoupější důvod ze všech.

„Protože to dělali i všichni ostatní.“

„Myslím, že by sis měla promluvit s tvou sestrou, omluvit se a uvidíš. Možná jsi ztratila všechny ty ovečky, ale myslím si, že tvá sestra ti dokáže odpustit, když se o to pokusíš,“ řekla a podala mi krabici papírových kapesníků, abych si otřela slzy.

„Myslíte?“ zeptala jsem se s kapkou naděje.

„Jsem si tím jistá,“ řekla paní Hrůzová a poté jsme se rozloučily.

Vyšla jsem na chodbu a tam na židli seděla Monika.

„Já se tak moc za sebe stydím. Omlouvám se,“ řekla jsem a přešla jsem k ní.

„Já ti odpouštím, Veroniko. Myslím, že na tvé potrestání stačí ta ostuda, co jsi si tu utrhla,“ řekla a já jsem pokývala hlavou.

Stydět se sám za sebe je nejhorší. Je to ten nejbolestivější druh ostudy a v mém případě oprávněný. Měla jsem se za co stydět. Protože stydět se za rodinu, která vás miluje je hloupost.

Tak se snad konečně dneska dočkám. Hlavně aby mi nepřeběhla černá kočka přes cestu nebo nebylo zemětřesení, tsunami nebo co já vím ještě za pohromy. Ale Karel to říkal tak přesvědčivě, když jsme se potkali před pár týdny na knižním veletrhu v Lysé.

Přitočil se ke mně a povídá: “Čau, Bohouši, ani bych ti to snad neměl říkat,” a významně mrknul.

“Co?” nechápavě jsem na něj zíral.

“Nebo radši ne,” dělal drahoty jako ženská.

“Když už jsi do toho kousnul, tak to dopověz,” hořel jsem nedočkavostí.

“Víš, že už řadu let sedím v porotě na tom Parnasu v Kostelci, a tak ...,” významně se odmlčel. Začínal jsem tušit. Kostelecký Parnas jsem obesílal už snad desetkrát, ne že bych tam nezaznamenal nějaký úspěch, ale 1. cena se mně pořád vyhýbala.

“Cena?” zeptal jsem se odvážně.

“No právě, ta tvoje povídka Prázdniny s Kamilou se líbila i předsedovi poroty Dvořáčkovi z Brna, prostě jsme se na tobě jednomyslně shodli, ale hele, neřekneš to na mě, že jsem ti to prozradil?” koukal se kolem sebe, jako kdyby právě vyzrazoval kód od atomového kufříku, který za pár minut rozmetá svět na cimpr campr.

“1. cena?” Tušil jsem, kam Karel míří.

“Je to tak, Bohouši, ale jako hrob, jasný!”

“Díky!” špitnul jsem a hrdě vzedmul hrud'. Konečně moje literární dílo dozná skutečného uznání, bude povzneseno na Olymp literatury, jak si to už ostatně řadu let zaslouhuje, ale všechny ty poroty a odborníci to nebyli ochotni uznat a pochopit. Co já už získal čestných uznání a třetích cen, dokonce jsem měl v pracovně vyvěšeny i dva diplomy za 2. ceny, ale teď konečně ...

“To víš, letos to bude v Kostelci velká sláva, je to jubilejní 20. ročník, tak je pozvaný dokonce i Zbyněk Řehák z Prahy,” pokračoval Karel.

“Řehák? Ten herec?”

“No ten, jak hrál v tom seriálu primáře, on je to snad kosteleckej rodák či co, tak bude moderovat celý program a předávat ceny nejúspěšnějším autorům,” vysvětloval Karel.

Stál jsem jako opařený a nemohl se dočkat soboty za tři neděle, až konečně převezmu z rukou pražského herce Zbynka Řeháka nejvyšší ocenění mé literární kariéry.

A ten den je konečně tady. Vstupuji do slavnostně vyzdobeného sálu místního divadla. Už vidím Karla, pokyvuje hlavou na pozdrav, že mě vzal na vědomí. Na pódiu s mikrofonem v ruce poskakuje Řehák, v televizi vypadá nějak mlaději. Jak budu asi vypadat já, až mě jednou pozvou do nějakého intelektuálního pořadu jako V.I.P.?

Teď jsem si všimnul i Dvořáčka z Brna. Předseda poroty, pche. Co ten sám napsal? Dělá chytrýho, dokonce mi jednou na soutěži řekl: “Pane Kašpar, ta vaše tvorba je příliš neosobní, odtažitá jako byste to nosné téma náležitě neprožil, nepopsal a ty dialogy ...”

Blbec jeden! Do jednoho hodnocení dokonce napsal, že bych se měl zdokonalit v gramatice, ale když jsem se ptal u nás v knihovně, jak se moc půjčuje ta jeho kniha, tak mně paní knihovnice řekla, že za uplynulý rok se půjčila jenom jednou, a to jsem si ji půjčil právě já, ale vůbec tomu jeho psaní nerozumím, je to prostě blábol, manželka to taky říkala, když jsem ji nutil, aby si to přečetla.

Konečně zahájení programu. Pěvecký sbor se předvádí. Kvičí jak uvázaní na řetězu. A teď se bude předvádět ještě nějaký papaláš kravaťák. To zas bude keců, ale co budu říkat já? Já si vlastně nepřipravil žádnou děkovací řeč. Tak to musím rychle promyslet, než ten kravaťák domluví.

“Vážená poroto, vážení přítomní, ...,” ne to je příliš škrobené, to by vypadalo, že jsem si to všechno připravoval, že jsem o všem věděl předem. No jo, vždyť já budu něco jako olympijský vítěz, nebo nositel Nobelovy ceny. Kravaťák domluvil a Řehák bude vyhlašovat nejúspěšnější autory.

“V kategorii prózy se do soutěže přihlásil rekordní počet účastníků a porota v čele s panem profesorem Dvořáčkem měla těžkou práci, prodat se a prokousat velkým množstvím příspěvků. A jak už to tak na soutěžích bývá, objevily se práce průměrné, ale porota nakonec vybrala šest nejlepších, kterým tady dnes předáme čestná uznání a ceny. Já bych poprosil členy poroty ...,” Zbyněk Řehák mluví a je k nezastavení.

Prostě profík, no. Na pódiu je i Karel, ještě nějaká ředitelka knihovny a dvě kantorky, taky členky poroty. Ta mladší je docela hezká. Má šaty na ramínkách, doufám, že dojde při předávání na líbačku. Ale na co to myslím? Měl jsem se raději ještě trochu učesat, abych vypadal dobře na fotografiích, no jo vždyť je tady i regionální tisk a dokonce to nějaký mladík točí na kameru, musím se dneska kouknout na televizi, jestli tam nebudu, to bude Růža koukat, koho má doma a nebude pořád remcat, když jsem zavřenej v pracovně u počítače a nadávat, že bych měl dělat něco užitečného a neseписovat blbosti!

“Omlouvám se, ale jména oceněných vám budu muset přečíst z papíru,” usmívá se Zbyněk Řehák, ale sekne mu to, nejsem sice ženská, ale ... pořád má fazónu, ani na těch šedesát nevypadá, hádal bych mu klidně o deset mív.

“ ... a na třetím místě se umístila paní Jarmila Horáčková z Rožnova pod Radhoštěm za povídku Náušnice.”

Na pódium se dere korpulentní dáma, usmívá se od ucha k uchu. Zatímco adrenalin stoupá do hlavy, ještě druhá cena a pak už ... konečně já.

“A na druhé místě se umístil ...,” ten Řehák má snad trému nebo co, on mu ten papír skutečně spadnul.

“Omlouvám se, na druhém místě se umístil pan Bohuslav Kašpar z Nové Lipy za povídku Prázdniny s Kamilou.”

Co že?! Brunátním v obličejí, vstávám a беру schody po dvou! Zase jen druhý! Sápu se po mikrofonu: “Tak to teda néééé, vážení, to je nějaká protekce, můžu vám říct, celá vážená poroto, že jste mě pěkně nasrali, hajzlové jedny, to si klidně strčte do prdele, já mám doma diplomů, že bych s nima mohl tapetovat. Na druhý místo vám prdím, já měl bejt první. Já! A ne zase až druhej, víte, pane uslintanej profesore, kterej se za celej život zmohl na jednu knížku, kterou stejně nikdo nečte a ve výprodeji ji prodávaj za korunu, vy hajzlové podplacený, ...”

“Počkej, Bohouši, počkej, to je ...,” Karel se snaží něco vysvětlvat, ale co chce ještě vysvětlvat, všechno je to podvod.

“Právě tady Karel mi to řekl, že jsem vyhrál, že jsem měl vyhrát, ale možná že se nějaká nadějná dvacetiletá autorka vyspala tady s tím napomádovaným pražským seladónem a dostane cenu a já tady zas budu jen jako nějaký kašpárek ...” pěnamí jde od úst, marně hledám další slova pro ten šlendrián.

“Uklidněte se, pane Kašpar,” říká ta mladá učitelka, členka poroty. “Všechno je to omyl, omlouváme se vám, ale pan Řehák se jenom překoukl, druhou cenu získala skutečně slečna Lucie Šafářová z Nymburka a vám právem patří první cena!”

P.S. V okresních novinách vyšel v pondělí tento článek: VÝROČNÍ KOSTELECKÝ PARNAS. Letošního jubilejního 20. ročníku literární soutěže KOSTELECKÝ PARNAS se zúčastnil jako moderátor známý pražský herec Zbyněk Řehák, hlavní představitel role primáře v seriálu Ordinace ve středu města.

O vítězi Parnasu, Bohuslavu Kašparovi, ani slovo.

Texty neprošly jazykovou úpravou.

